PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS (astotā palāta)

2009. gada 6. maijā *

Lieta T-116/04

Wieland-Werke AG, Ulma [*Ulm*] (Vācija), ko pārstāv R. Behtolds [*R. Bechtold*] un U. Soltēss [*U. Soltész*], advokāti,

prasītāja,

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko sākotnēji pārstāvēja E. Žipinī Furnjē [*É. Gippini Fournier*] un H. Gedinga [*H. Gading*], pēc tam Žipinī Furnjē, O. Vēbers [*O. Weber*] un K. Mojcesoviča [*K. Mojzesowicz*], pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību atcelt vai samazināt naudas soda summu, kas prasītājai ir uzlikts ar Komisijas 2003. gada 16. decembra Lēmuma C (2003) 4820 galīgajā redakcijā par [EKL]

* Tiesvedības valoda — vācu.

81. panta un EEZ līguma 53. panta piemērošanas procedūru (Lieta COMP/E-1/38.240 — Rūpnieciskās caurules) 2. panta a) daļu.

EIROPAS KOPIENU
PIRMĀS INSTANCES TIESA (astotā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētāja M. E. Martinša Ribeiru [*M. E. Martins Ribeiro*], tiesneši S. Papasavs [*S. Papasavvas*] un N. Vāls [*N. Wahl*] (referents),

sekretāre K. Kanca [*C. Kantza*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2008. gada 5. marta tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Prāvas priekšvēsture

1 *Wieland-Werke AG* (turpmāk tekstā — "*Wieland*" vai "prasītāja") ir Vācijas uzņēmums, kurš nekotējas biržā un kura galvenā atrašanās vieta ir Ulmā (Vācija). Prasītāja ir mātes sabiedrība pasaules mēroga grupai, kuras pamata darbības joma ir īpašu produktu un pusfabrikātu no vara un tā sakausējumiem ražošana, pārdošana un izplatīšana.

2 Pēc informatīva ziņojuma saņemšanas no *Mueller Industries Inc.* Komisija, pamatojoties uz Padomes 1962. gada 6. februāra Regulas Nr. 17 Pirmā regula par Līguma [81.] un [82.] panta īstenošanu (OV 1962, 13, 204. lpp.) 14. pantu, iepriekš nepaziņojot, 2001. gada martā veica izmeklēšanu uzņēmumu *KME Germany AG* (iepriekšējais nosaukums — *KM Europa Metal AG*), *KME France SAS* (iepriekšējais nosaukums — *Tréfimétaux SA*), *KME Italy SpA* (iepriekšējais nosaukums — *Europa Metalli SpA*) (turpmāk tekstā šie uzņēmumi kopā — "*KME*" vai "*KME* grupa"), *Outokumpu Oyj* un *Luvata Oy* (iepriekšējais nosaukums — *Outokumpu Copper Products Oy*) (turpmāk tekstā šie uzņēmumi kopā — "*Outokumpu*") un prasītājas atrašanās vietā.

3 2001. gada 9. aprīlī *Outokumpu*, pamatojoties uz Komisijas Paziņojumu par naudas sodu neuzlikšanu vai to apmēra samazināšanu lietās, kas skar aizliegtas vienošanās (OV 1996, C 207, 4. lpp.; turpmāk tekstā — "1996. gada Paziņojums par sadarbību"), izteica Komisijai sadarbības piedāvājumu. Šajā sakarā tā 2001. gada 30. maijā iesniedza memorandu.

4 Atbildot uz 2002. gada jūlijā Komisijas atbilstoši Regulas Nr. 17 11. panta 2. punktam *KME* grupai un *Wieland* nosūtīto informācijas pieprasījumu, šī pēdējā sabiedrība 2002. gada 30. septembrī lūdza tai piemērot 1996. gada Paziņojumu par sadarbību.

5 Atbildot uz šo pašu informācijas pieprasījumu, *KME* grupa 2002. gada 15. oktobrī no savas puses lūdza tai piemērot minēto Paziņojumu par sadarbību.

6 Pabeigusi izmeklēšanu, kas ietvēra papildu pārbaudes *Outokumpu* un *KME* grupas atrašanās vietās, piedalījusies sanāksmēs ar *Outokumpu*, *KME* grupas un *Wieland* pārstāvjiem, kā arī, pamatojoties uz Regulas Nr. 17 11. pantu, nosūtījusi papildu informācijas pieprasījumu *KME* grupai un *Wieland*, Komisija 2003. gada jūlijā uzsāka

pārkāpumu procedūru un pieņēma *KME* grupai, prasītājai un *Outokumpu* adresētu paziņojumu par iebildumiem. Tā kā uzņēmumi adresāti atteicās no uzklausīšanas, tā netika organizēta.

7 2003. gada 16. decembrī Komisija pieņēma Lēmumu C (2003) 4820 galīgajā redakcijā par [EKL] 81. panta un EEZ līguma 53. panta piemērošanas procedūru (Lieta COMP/E-1/38.240 — Rūpnieciskās caurules) (turpmāk tekstā — "apstrīdētais lēmums"), kura kopsavilkums ir publicēts 2004. gada 28. aprīļa *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (OV L 125, 50. lpp.).

8 No apstrīdētā lēmuma izriet, ka 80. gadu beigās ražotāji, tajā skaitā prasītāja, kas bija organizēti Kondicionētā gaisa un dzesēšanas jomā izmantojamo cauruļu kvalitātes asociācijā (*Cuproclima Quality Association*, turpmāk tekstā — "*Cuproclima*"), esot paplašinājuši savu sadarbību attiecībā uz konkurences jautājumiem.

9 *Cuproclima* divas reizes gadā organizētās sanāksmes esot tikušas izmantotas kā regulāra iespēja pēc oficiālās dienas kārtības izskatīšanas apspriest un noteikt rūpniecisko cauruļu cenas, kā arī citus tām piemērojamos komerciālos nosacījumus. Šīs konkurences noteikumiem neatbilstošās sanāksmes esot papildinājuši attiecīgo uzņēmumu divpusējie kontakti. Attiecīgie uzņēmumi esot nospraduši cenu noteikšanas mērķus, kā arī citus rūpniecisko cauruļu komerciālos nosacījumus, esot koordinējuši cenu paaugstināšanu, sadalījuši klientus un tirgus daļas un esot uzraudzījuši savu pret konkurenci vērsto nolīgumu īstenošanu, nosakot atbildīgos par tirgiem, no vienas puses, un apmainoties ar konfidenciālu informāciju, no otras puses.

10 Apstrīdētajā lēmumā it īpaši ir iekļauti šādi noteikumi:

"Pirmais pants

Šādi uzņēmumi ir pārkāpuši [EKL] 81. panta 1. punktu un no 1994. gada 1. janvāra arī EEZ līguma 53. panta 1. punktu, jo tie norādītajos laika posmos ir bijuši vairāku vienošanos un saskaņotu darbību dalībnieki, nosakot cenas un sadalot tirgus rūpniecisko cauruļu jomā:

a) [*Wieland*] no 1988. gada 3. maija līdz 2001. gada 22. martam;

b) *Outokumpu* [..] individuāli no 1988. gada 3. maija līdz 1988. gada 30. decembrim un solidāri ar [*Luvata*] no 1988. gada 31. decembra līdz 2001. gada 22. martam;

c) [*Luvata*] no 1988. gada 31. decembra līdz 2001. gada 22. martam (solidāri ar *Outokumpu* [..]);

d) [*KME Germany*] individuāli no 1988. gada 3. maija līdz 1995. gada 19. jūnijam un solidāri ar [*KME France*] un [*KME Italy*] no 1995. gada 20. jūnija līdz 2001. gada 22. martam;

e) [*KME Italy*] solidāri ar [*KME France*] no 1988. gada 3. maija līdz 1995. gada 19. jūnijam un solidāri ar [*KME Germany*] un [*KME France*] no 1995. gada 20. jūnija līdz 2001. gada 22. martam;

f) [*KME France*] solidāri ar [*KME Italy*] no 1988. gada 3. maija līdz 1995. gada 19. jūnijam un solidāri ar [*KME Germany*] un [*KME Italy*] no 1995. gada 20. jūnija līdz 2001. gada 22. martam.

2. pants

Par 1. pantā norādītajiem pārkāpumiem tiek uzlikti šādi naudas sodi:

a) [*Wieland*]: 20,79 miljoni EUR;

b) *Outokumpu* [..] un [*Luvata*] solidāri: 18,13 miljoni EUR;

c) [*KME Germany*], [*KME France*] un [*KME Italy*] solidāri: 18,99 miljoni EUR;

d) [*KME Germany*]: 10,41 miljons EUR;

e) [*KME Italy*] un [*KME France*] solidāri: 40,41 miljons EUR."

11 Pirmkārt, attiecībā uz naudas soda sākumsummas noteikšanu Komisija uzskatīja, ka pārkāpums, ko pamatā veido cenu noteikšana un tirgu sadale, jau pēc savas būtības ir ļoti smags pārkāpums (apstrīdētā lēmuma 294. apsvērums).

12 Lai noteiktu pārkāpuma smagumu, Komisija ņēma vērā arī, ka kartelis ir ietekmējis visu Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) teritoriju (apstrīdētā lēmuma 316. apsvērums). Komisija turklāt izskatīja faktiskās pārkāpuma sekas un konstatēja, ka aizliegtā vienošanās ir radījusi "globāla mēroga ietekmi uz tirgu" (apstrīdētā lēmuma 314. apsvērums).

13 Lai izdarītu pēdējo konstatējumu, tā it īpaši balstījās uz šādām norādēm. Pirmkārt, atsaucoties uz to, ka dalībnieki esot savstarpēji apmainījušies ar informāciju par pārdošanas apjomiem un cenu līmeņiem, tā ņēma vērā vienošanās izpildi (apstrīdētā lēmuma 300. apsvērums). Otrkārt, lietas apstākļi esot parādījuši, ka saskaņotās vienošanās vājas ievērošanas laikposmā cenas samazinājās, bet citos laikposmos strauji pieauga (apstrīdētā lēmuma 310. apsvērums). Treškārt, Komisija atsaucās uz aizliegtās vienošanās dalībnieku kopējo tirgus daļu no 75 % līdz 85 % apmērā (apstrīdētā lēmuma 310. apsvērums). Ceturtkārt, Komisija konstatēja, ka aizliegtās vienošanās dalībnieku attiecīgās tirgus daļas visā pārkāpuma laikposmā esot palikušas relatīvi stabilas, lai gan dalībnieku klientu lokā bija novērojamas pārmaiņas (apstrīdētā lēmuma 312. apsvērums).

14 Visbeidzot, joprojām nosakot pārkāpuma smagumu, Komisija ņēma vērā, ka rūpniecisko vara cauruļu tirgus ir nozīmīga joma, kuras aptuvenā vērtība EEZ līmenī ir 288 miljoni EUR (apstrīdētā lēmuma 318. apsvērums).

15 Ņemot vērā visus šos apstākļus, Komisija secināja, ka attiecīgais pārkāpums ir uzskatāms par ļoti smagu (apstrīdētā lēmuma 320. apsvērums).

16 Otrkārt, Komisija attiecīgos uzņēmumus, lai ņemtu vērā katra no tā faktisko ekonomisko kapacitāti radīt nopietnu kaitējumu konkurencei, apskatīja diferencēti. Šajā sakarā Komisija norādīja uz atšķirību starp tirgus daļām, kas EEZ rūpniecisko cauruļu tirgū pieder *KME* grupai, kas ir līdere EEZ tirgū ar [*konfidenciāli*] [1] % tirgus daļu, no vienas puses, un *Outokumpu* un *Wieland*, kam attiecīgi pieder [*konfidenciāli*] un 13,4 % tirgus daļu, no otras puses. Ņemot vērā šo atšķirību, *Outokumpu* un *Wieland* uzliktā naudas soda sākumsumma tika noteikta 33 % apmērā no *KME* grupai noteiktās sākumsummas, t.i., 11,55 miljoni EUR *Outokumpu* un *Wieland* un 35 miljoni EUR *KME* grupai (apstrīdētā lēmuma 327. un 328. apsvērums).

17 Treškārt, ņemot vērā vajadzību noteikt naudas sodu līmenī, kas nodrošina preventīvu ietekmi, Komisija *Outokumpu* uzliktā naudas soda sākumsummu palielināja par 50 %, kas tādējādi sasniedza 17,33 miljonus EUR, šajā sakarā uzskatot, ka tās pasaules apgrozījums, kas pārsniedz 5 miljardus EUR, parādot, ka šīs sabiedrības apmērs un ekonomiskā vara šādu palielinājumu attaisno (apstrīdētā lēmuma 334. apsvērums).

18 Ceturtkārt, Komisija pārkāpuma, kas norisinājās laikposmā no 1988. gada 3. maija līdz 2001. gada 22. martam, ilgumu kvalificēja kā "ilgstošu". Tātad, ņemot vērā pārkāpuma ilgumu, Komisija tādējādi uzskatīja par piemērotu attiecīgajiem uzņēmumiem uzlikto naudas sodu sākumsummu palielināt par 10 % par katru dalības kartelī gadu. Līdz ar to prasītājai uzliktā naudas soda sākumsumma tika palielināta par 125 %, kā dēļ pamatsumma attiecīgi tika noteikta 25,99 miljonu EUR apmērā (apstrīdētā lēmuma 338., 342. un 347. apsvērums).

1 — Konfidenciāla slēptā informācija.

19 Piektkārt, atbildību pastiprinošu apstākļu dēļ *Outokumpu* uzliktā naudas soda pamatsumma tika palielināta par 50 %, jo, tā kā tā ir bijusi Komisijas 1990. gada 18. jūlija Lēmuma 90/417/EOTK par procedūru saskaņā ar EOTK līguma 65. pantu attiecībā uz plakanu auksti velmēta nerūsējoša tērauda izstrādājumu Eiropas ražotāju nolīgumu un saskaņotām darbībām (OV L 220, 28. lpp.) adresāte, tā esot vainojama recidīvā (apstrīdētā lēmuma 354. apsvērums).

20 Sestkārt, attiecībā uz atbildību mīkstinošiem apstākļiem Komisija norādīja, ka tā bez *Outokumpu* sadarbības rīcību, kas veido pārkāpumu, būtu varējusi noteikt tikai attiecībā uz četru gadu laikposmu, un tādējādi samazināja tās naudas soda pamatsummu par 22,22 miljoniem EUR, kā rezultātā pamatsumma atbilst naudas sodam, kāds tai būtu bijis uzlikts par šādu laikposmu (apstrīdētā lēmuma 386. apsvērums).

21 Septītkārt un visbeidzot, Komisija, pamatojoties uz 1996. gada Paziņojuma par sadarbību D sadaļu, naudas sodu summas samazināja par 50 % *Outokumpu*, par 20 % *Wieland* un par 30 % *KME* grupai (apstrīdētā lēmuma 402., 408. un 423. apsvērums).

Process un lietas dalībnieku prasījumi

22 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2004. gada 24. martā, prasītāja cēla šo prasību.

23 Tā kā Pirmās instances tiesas palātu sastāvs ir ticis mainīts, tiesnesis referents tagad darbojas astotajā palātā, kurai attiecīgi ir nodota šī lieta.

24 Lietas dalībnieku paskaidrojumi un atbildes uz Pirmās instances tiesas uzdotajiem mutvārdu jautājumiem tika uzklausīti 2008. gada 5. marta tiesas sēdē.

25 Prasītājas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— atcelt vai, pakārtoti, samazināt apstrīdētā Komisijas lēmuma 2. panta a) punktā noteikto naudas sodu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

26 Komisijas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— prasību noraidīt;

— piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

27 Šajā lietā, lai pamatotu savu prasību, prasītāja vispirms apgalvo, ka Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkts ir prettiesisks, jo šajā normā esot pārkāpts soda tiesiskuma princips. Turklāt tā izvirza četrus pamatus par, attiecīgi, ar pārkāpumu skartā tirgus apmēra nepareizu vērtējumu, attiecīgo uzņēmumu lieluma nepienācīgu ņemšanu vērā, kļūdainu naudas soda summas palielināšanu pārkāpuma ilguma dēļ un 1996. gada Paziņojuma par sadarbību diskriminējošu piemērošanu prasītājai.

28 Attiecībā uz pamatiem par naudas soda summas aprēķināšanu ir jāatzīmē, pirmkārt, ka no apstrīdētā lēmuma 290.–387. apsvēruma izriet, ka Komisijas saistībā ar pārkāpumu uzliktie naudas sodi ir piemēroti atbilstoši Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktam un, otrkārt, ka, lai gan Komisija apstrīdētajā lēmumā tieši nav atsaukusies uz Pamatnostādnēm sodanaudas [naudas soda] noteikšanai, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un EOTK līguma 65. panta 5. punktu (OV 1998, C 9, 3. lpp.; turpmāk tekstā — "Pamatnostādnes"), ir konstatēts, ka naudas sodu summu tā ir noteikusi, piemērojot tajās definēto metodoloģiju.

29 Pamatnostādnēs, lai gan tās nevar kvalificēt kā tiesību normas, tomēr ir paredzēta uzvedības norma, kurā ir iekļauta prakse, kas jāievēro un no kuras Komisija konkrētā gadījumā nevar atkāpties, nenorādot iemeslus (skat. Tiesas 2006. gada 18. maija spriedumu lietā C-397/03 P *Archer Daniels Midland* un *Archer Daniels Midland Ingredients*/Komisija, Krājums, I-4429. lpp., 91. punkts un tajā minētā judikatūra).

30 Tādējādi, pārbaudot ar apstrīdēto lēmumu uzlikto naudas sodu tiesiskumu, Pirmās instances tiesai ir jāizskata, vai savu rīcības brīvību Komisija ir īstenojusi atbilstoši Pamatnostādnēs noteiktajai metodei, un tiktāl, ciktāl tā konstatētu, ka Komisija no tās ir atkāpusies, ir jāpārbauda, vai šī atkāpe ir attaisnota un tiesiski pietiekami pamatota. Šajā sakarā ir jāatzīmē, ka paša Pamatnostādņu principa, no vienas puses, un tajos norādītās

metodes, no otras puses, spēkā esamību Tiesa ir apstiprinājusi (Tiesas 2005. gada 28. jūnija spriedums apvienotajās lietās C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, Krājums, I-5425. lpp., 252.–255., 266., 267., 312. un 313. punkts).

31 No Pamatnostādņu pieņemšanas izrietošā Komisijas rīcības brīvības pašierobežošana nav nesavienojama ar Komisijas būtiskās rīcības brīvības saglabāšanu. Pamatnostādnēs ir iekļauti dažādi mainīgi elementi, kas Komisijai ļauj izmantot tai piešķirto rīcības brīvību atbilstoši Regulas Nr. 17 noteikumiem, kā tos interpretējusi Tiesa (iepriekš 30. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, 267. punkts).

32 Turklāt tādā jomā kā atbilstoši Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktam uzliktā naudas soda summas noteikšana, kurā Komisijai ir rīcības brīvība, piemēram, attiecībā uz palielinājuma likmi preventīvai ietekmei, tās vērtējumu tiesiskuma kontrole aprobežojas ar acīmredzamas kļūdas vērtējumā neesamības pārbaudi (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 2005. gada 18. jūlija spriedumu lietā T-241/01 *Scandinavian Airlines System*/Komisija, Krājums, II-2917. lpp., 79. punkts).

33 Turklāt Komisijas rīcības brīvība un ierobežojumi, ko tā sev ir noteikusi, nekādā gadījumā neliedz Kopienu tiesai īstenot savu neierobežotas jurisdikcijas kompetenci (Pirmās instances tiesas 2004. gada 8. jūlija spriedums apvienotajās lietās T-67/00, T-68/00, T-71/00 un T-78/00 *JFE Engineering* u.c./Komisija, Krājums, II-2501. lpp., 538. punkts), ar kuru tai ir piešķirta iespēja Komisijas uzliktā naudas soda summu atcelt, samazināt vai palielināt (šajā sakarā skat. Tiesas 2007. gada 8. februāra spriedumu lietā C-3/06 P *Groupe Danone*/Komisija, Krājums, I-1331. lpp., 60.–62. punkts; Pirmās instances tiesas 2003. gada 21. oktobra spriedumu lietā T-368/00 *General Motors Nederland* un *Opel Nederland*/Komisija, *Recueil*, II-4491. lpp., 181. punkts).

Par iebildi par Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta prettiesiskumu

Lietas dalībnieku argumenti

34 Prasītāja būtībā norāda, ka ar Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu, kā arī tā piemērošanu, kā to Komisija veic savā lēmumu pieņemšanas praksē, tiekot pārkāpts soda tiesiskuma princips, jo naudas sodu summas noteikšanā Komisijai esot praktiski neierobežota manevrēšanas iespēja un attiecīgā naudas soda summa tādējādi esot tikusi noteikta nejauši. Tātad prasītājai izteiktais rīkojums samaksāt 20,79 miljonus EUR esot nelikumīgs.

35 Prasītāja atgādina, ka Kopienu normās esot jāievēro soda tiesiskuma princips, kam gadījumā, ja normai ir sankcijas raksturs, esot būtiska nozīme. Saskaņā ar šo principu Kopienu tiesību aktiem attiecībā uz skartajām personām esot jābūt skaidriem, precīziem un paredzamiem, un tad, ja runa ir par regulējumu, kuram var būt finansiālas sekas, noteiktības un paredzamības rakstura prasība esot piemērojama īpaši stingri.

36 Prasītāja uzsver, ka Kopienu normās paredzamā veidā esot jābūt definētai ne tikai sodāmai rīcībai, bet arī juridiskajām sekām, kuras no tām izriet attiecībā uz privātpersonu. Lai gan, kā apgalvo prasītāja, administrācijas rīcības brīvības esamība varot būt vajadzīga, tas negrozot to, ka šī rīcības brīvība nevar būt neierobežota, kas it īpaši esot piemērojamas atvasinātas normas vai krimināltiesiska vai "kvazi-krimināltiesiska" pasākuma gadījumā.

37 Prasītāja uzskata, ka gan no Komisijas oficiālajām deklarācijām, gan arī no Eiropas Cilvēktiesību tiesas (turpmāk tekstā — "ECT") sniegtās plašās kriminālprocesa definīcijas izrietot, ka saskaņā ar Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu uzliktajiem naudas sodiem ir krimināltiesisku normu raksturs. Lai apstiprinātu šo secinājumu,

prasītāja atsaucas arī uz Kopienu judikatūru (Tiesas 1970. gada 15. jūlija spriedums lietā 41/69 *ACF Chemiefarma*/Komisija, *Recueil*, 661. lpp., 172. un turpmākie punkti, un Pirmās instances tiesas 2002. gada 20. marta spriedums lietā T-15/99 *Brugg Rohrsysteme*/Komisija, *Recueil*, II-1613. lpp., 123. punkts).

38 Prasītāja norāda, ka Regula Nr. 17, kurā tikai ietverta norāde, ka, lai noteiktu naudas soda summu, ir jāņem vērā pārkāpuma "smagums un ilgums", neatbilstot likumam piemērojamām skaidrības un paredzamības prasībām. Padome neesot izpildījusi savu EKL 83. pantā paredzēto pienākumu skaidri norobežot Komisijai piešķirto kompetenci.

39 Tāpat prasītāja apgalvo, ka Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktā neesot paredzēti naudas soda griesti, kas nozīmējot, ka ar šo pantu Komisijai ir dota iespēja piemērot naudas sodu no viena tūkstoša EUR līdz, dažu pasaules mēroga grupu gadījumā, vairākiem desmitiem miljardu EUR. Tas nozīmējot, ka naudas soda apmērs nevis ir iepriekš likumā noteikts, bet gan to ekskluzīvi nosaka Komisija. Tātad pastāv risks, ka naudas soda summa tiek noteikta patvaļīgi un nekontrolējami. Tādējādi ar šo pantu tiekot pārkāpta augstāka Kopienu norma (soda tiesiskuma princips), kā arī no Romā 1950. gada 4. novembrī parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (ECTK) un ECT judikatūras izrietošās pamattiesības krimināltiesisku normu noteikšanas jomā.

40 Prasītāja uzskata, ka Regulas Nr. 17 15. panta 4. punkts, saskaņā ar kuru lēmumi, ar kuriem uzliek naudas sodus, nav krimināltiesiski, tās argumentāciju neietekmējot, jo, pirmkārt, ikvienai Kopienu tiesību normai neatkarīgi no tās krimināltiesību rakstura esot jāatbilst soda tiesiskuma principam un, otrkārt, saskaņā ar ECT judikatūru noteicošs ir nevis tiesību akta apzīmējums, bet gan tā saturs.

41 Turklāt prasītāja norāda, ka Pamatnostādnes Regulas Nr. 17 precizitātes un skaidrības trūkumu nenovēršot. Naudas sodu sākumsumma par pārkāpumiem, kas ir kvalificēti kā "ļoti smagi", tiekot noteikta patvaļīgi un neatkarīgi no uzņēmuma apgrozījuma. Prasītāja arī norāda, ka Pamatnostādnes katrā ziņā nevarot būt "likums" ECTK izpratnē. Šajā kontekstā prasītāja uzsver, ka tās esot saistošas tikai Komisijai, nevis tiesu iestādēm, kuras pār Komisijas lēmumiem var īstenot neierobežotas jurisdikcijas kontroli.

42 Prasītāja uzskata, ka tādēļ, ka tiesu iestādēm esot kompetence noteikt naudas sodu galīgo summu, Pamatnostādnes tām neesot saistošas un attiecībā uz kriminmāltiesiskas normas ECTK 7. panta izpratnē tiesiskuma vērtējumu Pamatnostādnēm neesot nekādas ietekmes. Prasītāja turklāt norāda, ka Pirmās instances tiesa nesen esot apstiprinājusi, ka naudas sodu summas noteikšanai piemērojamās tiesības ir definētas vienīgi Regulā Nr. 17.

43 Turklāt faktu, ka Komisijas noteikto naudas sodu summu var kontrolēt Kopienu tiesa, īstenojot savu neierobežotās jurisdikcijas kompetenci, prasītāja tāpat uzskata par tādu, ar ko nevarot labot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta prettiesiskumu.

44 Prasītāja arī uzskata, ka, ja ar normu ir pārkāpts soda tiesiskuma princips, to nevarot labot vienkārši tā iemesla dēļ, ka, piemērojot minēto normu, tikuši ievēroti samērīguma un vienlīdzīgas attieksmes principi.

45 Turklāt prasītāja apgalvo, ka, lai gan ir iespējams, ka Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkts ir bijis savienojams ar soda tiesiskuma principu tā redakcijas izstrādes laikā, tas tā vairs neesot, jo sabiedrību īstenotais apgrozījums mūsdienās esot daudz lielāks nekā agrāk.

46 Visbeidzot, prasītāja uzskata, ka Komisijai katrā ziņā un neatkarīgi no Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta likumības, nosakot naudas sodu summu, savas vērtēšanas pilnvaras esot vajadzējis izmantot, ievērojot soda tiesiskuma principu. Tātad ar savu lēmumu pieņemšanas praksi un ar Pamatnostādnēm tai naudas sodu summas noteikšanas jomā esot vajadzējis nodrošināt zināmu pārskatāmības un paredzamības līmeni. Tomēr tā to neesot darījusi, dodot priekšroku preventīvai sankcijas ietekmei.

47 Komisija prasa prasītājas pamatu noraidīt.

Pirmās instances tiesas vērtējums

48 Attiecībā uz argumentāciju, ka ar savu lēmumu pieņemšanas praksi un ar Pamatnostādnēm Komisijai naudas sodu summas noteikšanas jomā esot bijis jānodrošina zināms pārskatāmības un paredzamības līmenis, ir jākonstatē, ka šajā argumentā nav ietverts neviens konkrēts pret Regulu Nr. 17 vai apstrīdēto lēmumu vērsts juridisks iebildums, bet gan izteikta vēlēšanās attiecībā uz praktisku Komisijas politikas īstenošanu. Tādējādi šis arguments ir jānoraida kā neefektīvs.

49 Aplūkojot prasību pēc būtības, ir pietiekami konstatēt, ka no Pirmās instances tiesas 2006. gada 5. aprīļa sprieduma lietā T-279/02 *Degussa*/Komisija (Krājums, II-897. lpp., 66.–88. punkts) un 2006. gada 27. septembra sprieduma lietā T-43/02 *Jungbunzlauer*/Komisija (Krājums, II-3435. lpp., 69.–92. punkts) skaidri izriet, ka prasītājas izvirzīto iebildi par prettiesiskumu nevar apmierināt. Turklāt šī judikatūra pirms neilga laika ir apstiprināta ar Tiesas 2008. gada 22. maija spriedumu lietā C-266/06 P *Evonik Degussa*/Komisija un Padome (Krājumā nav publicēts, 36.–63. punkts).

50 Tātad iebilde par prettiesiskumu ir jānoraida.

Par pirmo pamatu par ar pārkāpumu skartās nozares apmēra neatbilstošu vērtējumu

Lietas dalībnieku argumenti

51 Prasītāja norāda, ka uzskatot, ka attiecīgā tirgus vērtība atbilst 288 miljoniem EUR, Komisija esot pārspīlējusi tā apmēru un līdz ar to pārkāpuma smagumu, tādējādi nosakot pārmērīgu naudas sodu. Tā apgalvo arī, ka Komisijas pamatojums attiecībā uz prasītājas apgrozījuma aprēķinu esot nepietiekams un tādēļ veidojot EKL 253. panta pārkāpumu.

52 Prasītāja atzīmē, ka kopējo preču cenu industriālo cauruļu nozarē parasti veidojot vara cena, kuras pamatā ir kotēšana *London Metal Exchange* (Londonas Metālu birža, turpmāk tekstā — "*LME*"), un pārstrādes izmaksas, kas atbilst ražotāja pievienotajai vērtībai (turpmāk tekstā — "pārstrādes starpība"). Industriālo cauruļu ražošanai vajadzīgās izejvielas piegādājot vai nu klienti, vai arī pats cauruļu ražotājs, šajā gadījumā izrakstot par tām rēķinu par kopējo cenu.

53 Prasītāja uzskata, ka, lai novērtētu pārkāpuma smagumu un noteiktu naudas soda sākumsummu, noteicošais esot attiecīgā tirgus apmērs.

54 Pamatojoties uz iepriekš minēto, prasītāja norāda, ka, tā kā pārkāpums attiecoties tikai uz pārstrādes starpību (30–40 % no galīgās cenas), Komisijai, novērtējot skartā tirgus apmēru, esot vajadzējis atskaitīt 60–70 % no attiecīgo preču kopējās cenas, kas būtu bijis pamats mazākas naudas soda sākumsummas noteikšanai. Šajā sakarā prasītāja atgādina, ka vara cena esot ārpus tās kontroles, jo tā tiek noteikta atbilstoši *LME*. Vara cena esot tikai galvenokārt uz klientiem pārnesamais elements. Prasītāja apstiprina, ka, ja karteļa dalībnieki mēģinātu paaugstināt vara cenu, to klienti varu iegādātos no citiem uzņēmumiem.

55 Tātad attiecībā uz vara piegādi prasītāja esot darbojusies tikai kā starpnieks. Komisijai apgrozījums tirgū tādējādi esot bijis jāaprēķina tādā pašā veidā, kādā tā aprēķina starpnieku apgrozījumu apvienošanās darījumu kontroles kontekstā. Turklāt, tā kā vara izmaksas ir ļoti svarīga kopējo izmaksu daļa, Komisija tās neesot varējusi aplūkot tādā pašā veidā kā piegādes un iepakošanas izmaksas, kas parasti ir nenozīmīga kopējo izmaksu daļa. Tādējādi, pareizi novērtējot attiecīgā tirgus apmēru un, tātad, seku smagumu, kādas izriet no karteļa darbības, Komisijai esot vajadzējis ņemt vērā tikai cenu daļu, kuru attiecīgais pārkāpums bija ietekmējis, t.i., pārstrādes starpību. Komisija esot rīkojusies pretēji, attiecīgā apgrozījuma aprēķināšanā piemērojot pārāk formālu metodi.

56 Prasītāja norāda arī, ka, lai pamatotu metāla cenas iekļaušanu attiecīgajā tirgū sasniegtajā apgrozījumā, atsaucoties uz Pirmās instances tiesas 2001. gada 13. decembra spriedumu apvienotajās lietās T-45/98 un T-47/98 *Krupp Thyssen Stainless* un *Acciai speciali Terni*/Komisija (*Recueil*, II-3757. lpp.), kas ir minēts apstrīdētā lēmuma 319. apsvērumā, Komisija neesot ievērojusi savu pienākumu norādīt pamatojumu. Šis spriedums konkrētajā lietā neesot nozīmīgs, jo no tā izrietot, ka konkurences noteikumiem ir pretrunā vienošanās tikai attiecībā uz vienu galīgās cenas daļu, kas šajā procesā netiekot apstrīdēts. Šajā lietā nozīmīgais jautājums esot adekvātā apgrozījuma identifikācija, lai noteiktu naudas soda sākumsummu.

57 Komisija prasa prasītājas izvirzīto pamatu noraidīt.

Pirmās instances tiesas vērtējums

58 Pirmkārt, attiecībā uz apgalvojumu par pamatojuma nepietiekamību ir jānorāda, ka atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai individuāla lēmuma pamatojumā skaidri un nepārprotami ir jānorāda iestādes, kas ir akta autore, argumentācija, lai ļautu ieinteresētajām personām zināt pieņemtā pasākuma pamatojumu un kompetentajai

tiesai veikt tā kontroli. Prasība norādīt pamatojumu ir jānovērtē, ņemot vērā lietas faktiskos apstākļus. Netiek prasīts, lai pamatojumā tiktu norādīti visi attiecīgo faktisko un tiesisko apstākļu elementi, jo jautājums par atbilstību EKL 253. panta prasībām ir jānovērtē, ņemot vērā ne tikai attiecīgā akta tekstu, bet arī kontekstu, kurā tas ticis pieņemts, kā arī attiecīgo jomu regulējošo tiesību normu kopumu (skat. Tiesas 1998. gada 2. aprīļa spriedumu lietā C-367/95 P Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, *Recueil*, I-1719. lpp., 63. punkts un tajā minētā judikatūra).

59 Attiecībā uz naudas sodu par konkurences noteikumu pārkāpumu noteikšanu būtiskas formas prasības, kas veido šo pienākumu norādīt pamatojumu, ir izpildītas, ja Komisija savā lēmumā norāda vērtējuma elementus, kas tai ļāvuši noteikt pārkāpuma smagumu un ilgumu (skat. Tiesas 2002. gada 15. oktobra spriedumu apvienotajās lietās C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, no C-250/99 P līdz C-252/99 P un C-254/99 P *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija, *Recueil*, I-8375. lpp., 463. punkts un tajā minētā judikatūra).

60 Saistībā ar attiecīgā pārkāpuma smaguma vērtējumu šajā lietā Komisija šīs prasības ir izpildījusi apstrīdētā lēmuma 292.–320. apsvērumā. No minētā lēmuma 318. apsvēruma it īpaši izriet, ka, novērtējot pārkāpuma smagumu, Komisija ir ņēmusi vērā apgrozījumu attiecīgajā tirgū. Šī paša lēmuma 319. apsvērumā Komisija turklāt ir atbildējusi uz attiecīgo uzņēmumu izteikto kritiku par vara cenas ņemšanu vērā minētā apgrozījuma aprēķināšanas nolūkā. Ar to, ka šī atbilde var būt kļūdaina, apstrīdētā lēmuma pamatojuma pietiekamo raksturu nevar apšaubīt, jo šādas kļūdas esamības noteikšana ietilpst minētā lēmuma pārbaudē pēc būtības (šajā sakarā skat. iepriekš 58. punktā minēto Tiesas spriedumu lietā Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, 66.–72. punkts, un 2003. gada 2. oktobra spriedumu apvienotajās lietās C-172/01 P, C-175/01 P, C-176/01 P un C-180/01 P *International Power* u.c./*NALOO*, *Recueil*, I-11421. lpp., 134.–138. punkts).

61 No tā izriet, ka iebildums par pamatojuma nepietiekamību ir jānoraida.

62 Otrkārt, izskatot pēc būtības, vispirms ir jāuzsver, ka Pamatnostādnēs iekļautā metodoloģija, ko Komisija ir piemērojusi apstrīdētajā lēmumā (skat. iepriekš 28. punktu), atbilst iepriekš noteiktajai loģikai, saskaņā ar kuru naudas soda vispārējo sākumsummu, ko nosaka atkarībā no pārkāpuma smaguma, aprēķina atkarībā no pārkāpuma rakstura, tā faktiskās ietekmes uz tirgu gadījumos, kad to iespējams noteikt, un attiecīgā ģeogrāfiskā tirgus apmēra (Pamatnostādņu 1.A punkta pirmā daļa). Tādējādi naudas soda vispārējā sākumsumma attiecībā uz katru dalībnieku ir individualizēta it īpaši atkarībā no tā lieluma.

63 Turklāt, lai noteiktu naudas soda sākumsummu, Komisija var ņemt vērā skartā tirgus apmēru, bet tai nav pienākuma to darīt (Pirmās instances tiesas 2006. gada 15. marta spriedums lietā T-15/02 *BASF*/Komisija, Krājums, II-497. lpp., 134. punkts, un 2006. gada 27. septembra spriedums lietā T-322/01 *Roquette Frères*/Komisija, Krājums, II-3137. lpp., 149. un 150. punkts).

64 Ņemot vērā šo judikatūru, rodas iespaids, ka prasītājas pieņēmums, ka attiecīgā tirgus apmērs pats par sevi ir noteicošs faktors, lai novērtētu pārkāpuma smagumu un, tātad, lai noteiktu naudas soda sākumsummu, nav pamatots.

65 Tomēr no apstrīdētā lēmuma skaidri izriet, ka, novērtējot attiecīgā pārkāpuma smagumu, Komisija ir izvēlējusies ņemt vērā rūpniecisko cauruļu EEZ tirgus apmēru. Lai gan Komisija, jau pamatojoties uz pārkāpuma veidu, ir secinājusi, ka Pamatnostādņu izpratnē tas ir "ļoti smags" (294. apsvērums), pārkāpuma smagumu un, tātad, vispārīgo naudas soda sākumsummu tā apstrīdētajā lēmumā ir noteikusi, ņemot vērā karteļa faktisko ietekmi uz tirgu (295.–314. apsvērums), attiecīgā ģeogrāfiskā tirgus apmēru (315.–317. apsvērums) un to, ka nozare, kas ir pārkāpuma priekšmets, ir nozīmīgs tirgus, kura apmērs EEZ ticis novērtēts 288 miljonu EUR apmērā (318. un 319. apsvērums).

66 Lai gan, novērtējot pārkāpuma smagumu un vispārējo naudas soda sākumsummu, attiecīgā tirgus apmērs bija tikai viens no Komisijas apstrīdētajā lēmumā izmantotajiem elementiem, tā tomēr šo apmēru faktiski ir noteikusi, ņemot vērā šo elementu. Tātad Komisijas apgalvojums, ka prasītājai uzliktā naudas soda sākumsumma, ja no apgrozījuma būtu atskaitīta vara cena, noteikti nebūtu bijusi zemāka par 11,55 miljoniem EUR, ir jānoraida.

67 Tādējādi ir jāpārbauda, vai, novērtējot attiecīgā tirgus apmēru, Komisija ir kļūdaini ņēmusi vērā vara cenu.

68 Prasītāja šajā sakarā uzskata, pirmkārt, ka vara cena ir ārpus industriālo cauruļu ražotāju kontroles, jo to nosakot atbilstoši *LME*, un, otrkārt, ka industriālo cauruļu pircēji paši nolemjot, par kādu summu metālu pirkt. Prasītāja norāda arī, ka metāla cenu izmaiņas tās peļņu nekādā veidā neietekmējot.

69 Tomēr ir jākonstatē, ka neviens vērā ņemams iemesls neliek apgrozījumu attiecīgajā tirgū aprēķināt, izslēdzot noteiktas ražošanas izmaksas. Kā pamatoti norāda Komisija, visās ražošanas nozarēs pastāv gala precē iekļautās izmaksas, ko ražotājs nevar kontrolēt, bet kas tomēr ir tā darbības kopuma būtisks elements un ko tātad, nosakot naudas soda sākumsummu, no tā apgrozījuma nevar izslēgt (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 2000. gada 15. marta spriedumu apvienotajās lietās T-25/95, T-26/95, no T-30/95 līdz T-32/95, no T-34/95 līdz T-39/95, no T-42/95 līdz T-46/95, T-48/95, no T-50/95 līdz T-65/95, no T-68/95 līdz T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 un T-104/95 *Cimenteries CBR* u.c./Komisija, *Recueil*, II-491. lpp., 5030. un 5031. punkts). Tas, ka vara cena ir industriālo cauruļu galīgās cenas būtiska daļa vai ka vara cenu izmaiņu risks ir daudz augstāks nekā citu izejvielu gadījumā, šo secinājumu neietekmē.

70 Tādējādi ir jāsecina, ka Komisija pamatoti ir ņēmusi vērā vara cenu, nosakot attiecīgā tirgus apmēru.

Par otro pamatu par prasītājas lieluma pienācīgas ievērošanas neesamību

Lietas dalībnieku argumenti

71 Prasītāja apstiprina, ka, nosakot sākumsummu un, tātad, naudas soda galīgo summu, Komisija neesot ņēmusi vērā prasītājas lielumu, kas izrietot no tās globālā apgrozījuma 1,2 miljardu EUR apmērā 2002. gadā. Šajā pašā laikā *KME* un *Outokumpu* apgrozījums attiecīgi esot bijis 2,05 miljardu EUR un 5,56 miljardu EUR apmērā. Prasītāja uzskata, ka *Outokumpu* piemērotā naudas soda sākumsummas palielināšana par 50 %, kas ir veikta apstrīdētā lēmuma 334. apsvērumā, neesot pietiekama, lai izpildītu Komisijas pienākumu ievērot samērīguma un vienlīdzīgas attieksmes principus. Komisija esot arī pārkāpusi principu, ka katram naudas sodam ir jābūt individualizēta aprēķina rezultātam.

72 Sava pamata atbalstam prasītāja norāda, ka, nosakot naudas soda summu, uzņēmuma globālajam lielumam esot īpaša nozīme un ka katram no trim attiecīgajiem uzņēmumiem uzlikto naudas soda sākumsummu esot bijis jāindividualizē, lai tā būtu samērīga starp uzņēmumu lielumu pastāvošajai starpībai. Prasītāja arī norāda, ka vienlīdzīgas attieksmes princips Komisijai uzliek pienākumu naudas sodu sākumsummu grozīt ne tikai atkarībā no lielu sabiedrību globālā apgrozījuma, bet gan no visu sabiedrību globālā apgrozījuma. Tādējādi prasītājai uzliktā naudas soda sākumsummu Komisijai esot bijis jāsamazina.

73 Šajā sakarā prasītāja atgādina, pirmkārt, ka *KME* grupai uzliktā naudas soda sākumsummu Komisija nav palielinājusi, neraugoties uz to, ka šī grupa esot gandrīz divreiz lielāka par prasītāju, un, otrkārt, ka *Outokumpu*, kas esot piecas reizes lielāka par prasītāju, uzliktā naudas soda sākumsumma tikusi palielināta tikai par 50 %.

74 Prasītāja no tā secina, ka, pietiekami neņemot vērā uzņēmumu ekonomiskās kapacitātes un apmēra atšķirības, Komisijas attieksme pret prasītāju, kas esot mazs uzņēmums, bijusi nelabvēlīga. Lai pamatotu savus prasījumus, prasītāja atsaucas arī uz noteiktiem Komisijas lēmumiem, kuros attiecība starp galīgo naudas soda summu un sankcionēto uzņēmumu apgrozījumu esot zemāka nekā prasītājas gadījumā.

75 Visbeidzot, prasītāja uzskata, ka Komisija neesot ievērojusi savu pienākumu norādīt pamatojumu, neargumentējot pret to vērsto diskriminējošo attieksmi.

76 Komisija prasa prasītājas izvirzīto pamatu noraidīt.

Pirmās instances tiesas vērtējums

77 Pirmkārt, iebildums par pamatojuma neesamību ir jānoraida šādu iemeslu dēļ.

78 Tā kā *Wieland* Komisijai pārmet, ka tā neesot norādījusi iemeslu, kādēļ attiecībā uz *Outokumpu* tā ir izvēlējusies palielinājuma likmi 50 % apmērā, vispirms ir jāatgādina, ka

Tiesa ir nospriedusi, ka pienākums norādīt pamatojumu ir izpildīts tad, ja Komisija savā lēmumā norāda vērtējuma elementus, kas tai ļāvuši noteikt pārkāpuma smagumu un ilgumu (iepriekš 59. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija, 463. punkts). Turpretim Komisijai nav pienākuma norādīt skaitļus vai detalizētāku izklāstu attiecībā uz naudas soda aprēķināšanas kārtību (Tiesas 2000. gada 16. novembra spriedums lietā C-279/98 P *Cascades*/Komisija, *Recueil*, I-9693. lpp., 50. punkts).

79 Tāpat ir jāatzīmē, ka tāds lēmums kā apstrīdētais lēmums, lai gan tas ir izstrādāts un publicēts vienota lēmuma formā, ir jāanalizē kā individuālu lēmumu sērija, ar ko attiecībā uz katru uzņēmumu adresātu tiek konstatēts tam inkriminējamais pārkāpums vai pārkāpumi un attiecīgajā gadījumā tam uzlikts naudas sods (Pirmās instances tiesas 2006. gada 4. jūlija spriedums lietā T-304/02 *Hoek Loos*/Komisija, Krājums, II-1887. lpp., 59. un 60. punkts).

80 Tādējādi prasītāja nevar kritizēt apstrīdētā lēmuma pamatojumu attiecībā uz palielinājuma likmi, kas *Outokumpu* ir piemērota preventīvās ietekmes nolūkā.

81 Katrā ziņā apstrīdētā lēmuma 332.–334. punktā Komisija ir norādījusi apstākļus, ko tā bija ņēmusi vērā, lai preventīvā nolūkā palielinātu *Outokumpu* piemēroto naudas sodu. Kā izriet no iepriekš minētās judikatūras (skat. iepriekš 78. punktu), Komisijai nevar pārmest, ka tā šajā sakarā savu lēmumu nav pamatojusi detalizētāk.

82 Tiktāl, ciktāl prasītājas argumentu var saprast kā tādu, ar ko Komisijai tiek izteikts iebildums, ka tā neesot norādījusi iemeslus, kādēļ prasītājai uzliktā naudas soda sākumsumma preventīvā nolūkā nav tikusi samazināta, ir jākonstatē, ka, ņemot vērā iepriekš 78. punktā minēto judikatūru, EKL 253. pantu nevar interpretēt tādējādi, ka ar to Komisijai būtu uzlikts pienākums savos lēmumos paskaidrot iemeslus, kādēļ attiecībā uz naudas soda summas aprēķinu tā nav izmantojusi risinājumus, kas,

salīdzinot ar apstrīdētajā lēmumā faktiski izmantoto risinājumu, ir hipotētiski (šajā sakarā skat. pēc analoģijas Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedumu lietā T-319/94 *Fiskeby Board*/Komisija, *Recueil*, II-1331. lpp., 127. punkts).

83 No minētā izriet, ka iebildums par pamatojuma neesamību ir jānoraida.

84 Otrkārt, aplūkojot prasību pēc būtības, ir jākonstatē, ka prasītāja kritizē diferenciāciju, ko Komisija atbilstoši Pamatnostādnēs paredzētajai metodei ir veikusi starp attiecīgajiem uzņēmumiem uzlikto naudas sodu sākumsummām. Prasītāja norāda, ka, nosakot naudas soda summu, īpaša nozīme esot uzņēmuma lielumam un ka šajā lietā katram no trim uzņēmumiem uzliktā naudas soda sākumsummu būtu bijis jāindividualizē, lai tā būtu samērīga ar pastāvošo uzņēmumu lielumu starpību.

85 Šajā sakarā vispirms ir jānorāda, ka prasītājas norādītie Komisijas lēmumi neattiecas uz lietu, jo tās agrākā lēmumu pieņemšanas prakse neveido naudas sodu konkurences jomā juridisko ietvaru (skat. iepriekš 30. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, 169.–171. punkts, un Pirmās instances tiesas 2003. gada 30. septembra spriedumu lietā T-203/01 *Michelin*/Komisija, *Recueil*, II-4071. lpp., 292. punkts un tajā minētā judikatūra).

86 Tam, ka Pamatnostādnēs norādītā metode nebalstās uz attiecīgo uzņēmumu globālo apgrozījumu un tādēļ pieļauj, ka saistībā ar attiecību starp uzņēmumu apgrozījumiem un tiem uzlikto naudas sodu summu starp tiem rodas atšķirības, sakarā ar vērtējumu par to, vai Komisija ir pārkāpusi samērīguma un vienlīdzīgas attieksmes, kā arī sodu individuālā rakstura principus, nav nozīmes. Komisijai, nosakot naudas sodu summu atkarībā no konkrētā pārkāpuma smaguma un ilguma, ja naudas sodi tiek uzlikti vairākiem uzņēmumiem, kas iesaistīti vienā un tajā pašā pārkāpumā, nav jānodrošina, lai naudas sodu galīgie apmēri, kas aprēķināti attiecīgajiem uzņēmumiem, atspoguļotu

visas atšķirības — tādas kā to globālais apgrozījums vai atbilstošs apgrozījums — šo uzņēmumu starpā (Tiesas 2007. gada 25. janvāra spriedums lietā C-407/04 P *Dalmine*/Komisija, Krājums, I-829. lpp., 141.–147. punkts; Pirmās instances tiesas 2005. gada 29. novembra spriedums lietā T-62/02 *Union Pigments*/Komisija, Krājums, II-5057. lpp., 159. punkts).

87 No tā izriet, ka nevienā Pamatnostādņu piemērošanas stadijā Komisijai nav jānodrošina, lai noteikto naudas sodu starpsummas atspoguļotu visas atšķirības starp attiecīgo uzņēmumu globālo apgrozījumu.

88 Šajā lietā no apstrīdētā lēmuma 321.–323., 326.–328. un 332.–334. apsvēruma izriet, ka attiecīgos uzņēmumus Komisija ir diferencējusi divos posmos. Vispirms atbilstoši Pamatnostādņu 1.A punkta sestajai daļai tā ir veikusi diferencēšanu atkarībā no katram attiecīgā pārkāpuma dalībniekam pieskaitāmās atbildības daļas. Pēc tam, piemērojot Pamatnostādņu 1.A punkta ceturto daļu, tā ir veikusi izvērtēšanu, lai nodrošinātu pietiekamu uzlikto naudas sodu preventīvo ietekmi.

89 Saistībā ar katram attiecīgā pārkāpuma dalībniekam pieskaitāmo atbildības daļu Komisija ir ņēmusi vērā katra industriālo cauruļu tirgū 2000. gadā, kas ir pēdējais pilnais pārkāpuma gads, aktīvā uzņēmuma tirgus daļu attiecībā uz EEZ. No tā Komisija ir secinājusi, ka *KME* ar tirgus daļu [*konfidenciāli*] % ir ievērojami nozīmīgāka tirgus dalībniece, kas tādējādi ietilpst pirmajā uzņēmumu kategorijā, kamēr *Outokumpu* ar ([*konfidenciāli*] % tirgus daļu) un prasītāja ar (13,4 % tirgus daļu) ietilpst otrajā kategorijā, kurā ietverti uzņēmumi, ko var uzskatīt par vidēja lieluma uzņēmumiem attiecīgajā tirgū, no kā izriet, ka ir jāpiemēro diferencēta pieeja. Rezultātā *Outokumpu* un prasītājai naudas sodu sākumsumma tika noteikta 33 % apmērā no *KME* uzliktā naudas soda sākumsummas, t.i., 11,55 miljonu EUR apmērā *Outokumpu* un prasītājai un 35 miljonu EUR apmērā *KME*.

90 No judikatūras izriet, ka Komisijai nevar pārmest, ka, veicot pirmo izvērtēšanas posmu, tā ir izmantojusi šo pieeju. Nosakot naudas soda apmēru atkarībā no pārkāpuma smaguma, pat ja, ņemot vērā sadalījumu grupās, dažiem uzņēmumiem tiek piemērota vienāda sākumsumma, kaut arī to lielums atšķiras, šo atšķirīgo attieksmi objektīvi pamato tas, ka, nosakot pārkāpuma smagumu, pārkāpuma raksturam ir piešķirta lielāka nozīme nekā uzņēmuma lielumam (skat. iepriekš 49. punktā minēto spriedumu lietā *Degussa*/Komisija, 330. punkts un tajā minētā judikatūra).

91 Veicot otro izvērtēšanas posmu, Komisija, ņemot vērā globālo *Outokumpu* apgrozījumu, ir uzskatījusi, ka *Outokumpu* uzliktā naudas soda sākumsumma, lai tai nodrošinātu pietiekamu preventīvo ietekmi un ņemtu vērā, ka lieliem uzņēmumiem ir zināšanas un juridiski ekonomiskā infrastruktūra, kas ļauj tiem labāk novērtēt savas darbības prettiesisko raksturu, ir jāpalielina par 50 %.

92 Prasītāja nevar Komisijai pārmest, ka tā ir veikusi šādu izvērtēšanu. *Outokumpu* uzliktā naudas soda sākumsummas palielināšana, lai "ņemtu vērā tās lielumu un visus tās resursus" (apstrīdētā lēmuma 334. apsvērums), nenozīmē, ka Komisijai bija jāsamazina prasītājai uzliktā naudas soda sākumsumma, ņemot vērā tās globālo apgrozījumu. Šajā gadījumā ir jāatgādina (skat. iepriekš 86. un 87. punktu), ka, preventīvas ietekmes nolūkā mainot naudas sodu sākumsummu, Komisijai nav jānodrošina, lai dažādiem uzņēmumiem noteiktas summas atspoguļotu visas starp tiem pastāvošās atšķirības globālā apgrozījuma ziņā.

93 Tieši pretēji — atbilstoši iepriekš 31. un 30. punktā izklāstītajai argumentācijai Komisija savas rīcības brīvības ietvaros ir tiesīga koriģēt naudas sodu summas atbilstoši iepriekš noteiktai metodei, ja vien, ņemot vērā lietas apstākļus, šie sodi nešķiet nesaprātīgi.

94 Šajā kontekstā ir jāuzsver, ka, ievērojot preventīvo ietekmi, naudas soda summa ir pielāgota tā, lai tiktu ņemta vērā tā vēlamā ietekme uz uzņēmumu, kam tas uzlikts, lai naudas sods nekļūtu nenozīmīgs vai, tieši pretēji, pārmērīgs, īpaši ņemot vērā attiecīgā uzņēmuma finansiālo kapacitāti, ievērojot prasības, kuras pamato, pirmkārt, vajadzība nodrošināt naudas soda efektivitāti un, otrkārt, samērīguma principa ievērošana (iepriekš 49. punktā minētais spriedums lietā *Degussa*/Komisija, 283. punkts).

95 Turklāt, izvēloties palielinājuma likmi lielākiem uzņēmumiem, Komisiju ierobežo apstāklis, ka sākumsumma katrā ziņā nevar pārsniegt pārkāpuma smagumam samērīgu summu. Tātad pat situācijās, kad nozīmīgāka uzņēmuma apgrozījums ir ievērojami augstāks nekā citu attiecīgo uzņēmumu apgrozījums, ir iespējams, ka, ievērojot attiecīgā pārkāpuma smagumu, Komisija nozīmīgākajam uzņēmumam uzliktā naudas soda sākumsummu var palielināt tikai nelielā mērā.

96 Ņemot vērā visu iepriekš minēto un ievērojot attiecīgā pārkāpuma smagumu, prasītājas tirgus daļu EEZ, kā arī tās globālo apgrozījumu 2002. gadā, kas bija 1,2 miljardi EUR, Pirmās instances tiesa uzskata, ka prasītājai uzliktā naudas soda sākumsumma ir pamatota.

97 No iepriekš minētā izriet, ka otrais pamats ir jānoraida.

Par trešo pamatu par naudas soda sākumsummas kļūdainu paaugstināšanu pārkāpuma ilguma dēļ

Lietas dalībnieku argumenti

98 Pirmkārt, prasītāja apstiprina, ka Komisijai atbilstoši Pamatnostādņu 1.B punktam piešķirtā rīcības brīvība ļaujot tai lemt gan par palielināšanas iespēju pārkāpuma ilguma dēļ, gan arī par tās likmi, ievērojot griestus 10 % apmērā. Prasītāja uzskata, ka, izmantojot apstrīdētā lēmuma 38. apsvēruma redakciju, Komisija attiecībā uz pirmajiem pieciem aizliegtās vienošanās gadiem tai atbilstoši Pamatnostādņu 1.B punkta pirmajai daļai piešķirtās prerogatīvas esot atteikusies izmantot. Tādējādi prasītājai uzlikto naudas soda summu Komisija esot varējusi palielināt tikai par septiņiem pēdējiem pārkāpuma gadiem.

99 Prasītāja uzskata, ka Komisija nevarot pamatoties uz to, ka apstrīdētā lēmuma 338. apsvērums esot slikti noformulēts. Prasītāja apgalvo, ka kļūdainas redakcijas sekas esot jāuzņemas lēmuma autoram un ka gadījumā, ja lēmumā ir sastopami pretrunīgi apgalvojumi, noteicošā esot attiecīgajai personai labvēlīgākā sankcija.

100 Turklāt prasītāja uzskata, ka pārprotams pamatojums esot kļūdains pamatojums un tātad EKL 230. panta pārkāpums.

101 Otrkārt, prasītāja norāda, ka Komisija esot pārkāpusi principu, ka katram naudas sodam jābūt individualizēta aprēķina rezultātam. Tā esot pārkāpusi arī savu pienākumu norādīt pamatojumu, nepaskaidrojot, kāpēc tā nav izmantojusi savu rīcības brīvību. Prasītāja uzskata, ka vienu un to pašu atbildību pastiprinošo apstākli, t.i., to, ka attiecīgais pārkāpums turpinājies vairāk nekā piecus gadus, Komisija esot izmantojusi, gan lai pamatotu palielinājuma piemērošanu, gan lai noteiktu maksimālo palielinājuma likmi 10 % apmērā.

102 Prasītāja uzskata, ka Komisija, izvēloties par katru pārkāpuma gadu piemērot maksimālo likmi 10 % apmērā, neesot norādījusi iemeslus, kādēļ šis paaugstinājums ir piemērots. Prasītāja norāda, ka, lai piemērotu attiecīgo likmi, Komisijai esot bijis jāparāda attiecīgajam kartelim piemītošos īpašos apstākļus. Tā Komisijai pārmet arī, ka naudas soda summas palielināšanu tā neesot pietiekami pamatojusi intensitātes un turpinātības aspektā.

103 Komisija prasa pamatu noraidīt.

Pirmās instances tiesas vērtējums

104 Pirmkārt, sakarā ar iebildumu par pamatojuma iespējami pārprotamo raksturu un to, ka apstrīdētajā lēmumā Komisija esot atteikusies prasītājai uzliktā naudas soda sākumsummu palielināt par pirmajiem pieciem aizliegtās vienošanās gadiem, ir jāizskata apstrīdētā lēmuma 338., 340. un 342. apsvērums, kas ir izteikti šādā redakcijā:

"(338) Vispirms ir jāatzīmē, ka Komisija agrākā lēmumu pieņemšanas prakse pati neveido naudas sodu konkurences jomā juridisko ietvaru, jo šis ietvars ir noteikts vienīgi Regulā Nr. 17 [..]. Tādējādi 337. apsvērumā minētais *KME* norādītais arguments, kas ir saistīts ar agrāku Komisijas lēmumu, ir jānoraida. Lietās par aizliegto vienošanos Komisijas pašlaik īstenojamā politika ir palielināt naudas sodus par 10 % gadā pēc pieciem pārkāpuma gadiem. Vairākās nesenās lietās tas ir izraisījis ar ilgumu saistīto palielināšanu par vairāk nekā 100 % [..]. Šajā lietā, kur karteļa ilgums bija divpadsmit gadi un desmit mēneši, Komisija uzskata, ka ir piemēroti palielināt naudas sodus par 10 % par gadu.

[..]

(340) Pamatojoties uz iepriekš minēto, Komisija uzskata, ka [*Wieland*], *Outokumpu* [un *KME* grupa] [EKL] 81. panta 1. punkta un EEZ līguma 53. panta 1. punkta prasības ir pārkāpušas laikposmā no 1988. gada 3. maija līdz vismaz 2001. gada 22. martam. Tās ir izdarījušas turpinātu ilgtermiņa pārkāpumu vairāk nekā divpadsmit gadu un desmit mēnešu laikā.

[..]

(342) Tādējādi attiecībā uz *Outokumpu* un [*Wieland*] atbilstoši smagumam noteiktā naudas sodu sākumsumma tiks palielināta par 125 % [..]."

105 Ir jākonstatē, ka, lasot šos apsvērumus kopā ar Pamatnostādņu 1.B punktu, nerodas nekādas šaubas par Komisijas nodomu paaugstināt prasītājai uzliktā naudas soda sākumsummu par 10 % par katru pārkāpuma gadu. Tātad prasītājas šajā sakarā izvirzītie iebildumi ir jānoraida.

106 Otrkārt, aplūkojot prasību pēc būtības, ir jāatgādina, ka naudas soda summas paaugstināšana atkarībā no ilguma nav ierobežota ar gadījumu, kad starp ilgumu un konkurences tiesībās nostiprinātajiem Kopienas mērķiem nodarīto palielināto kaitējumu pastāv tieša saistība (šajā sakarā skat. iepriekš 85. punktā minēto spriedumu lietā *Michelin*/Komisija, 278. punkts un tajā minētā judikatūra).

107 Turklāt no Pamatnostādnēm izriet, ka starp pārkāpuma smaguma un tā ilguma vērtējumu Komisija nav noteikusi nekādu pārklāšanos, nedz arī kādu citu savstarpējo saistību.

108 Tieši pretēji, pirmkārt, no Pamatnostādņu sistēmas izriet, ka tajās, lai noteiktu naudas soda sākumsummu, ir paredzēta pārkāpuma smaguma kā tāda vērtēšana. Otrkārt, pārkāpuma smagums tiek analizēts saistībā ar attiecīgā uzņēmuma raksturlielumiem, it īpaši tā lielumu un stāvokli konkrētajā tirgū, kas var būt pamats sākumsummas izvērtēšanai, uzņēmumu iedalīšanai kategorijās un īpašas sākumsummas noteikšanai. Treškārt, pārkāpuma ilgums tiek izskatīts, lai noteiktu pamatsummu, un ceturtkārt, Pamatnostādnēs ir paredzēta atbildību pastiprinošo un mīkstinošo apstākļu ņemšana vērā, kas ļauj grozīt naudas soda summu it īpaši atkarībā no attiecīgā uzņēmuma aktīvās vai pasīvās lomas pārkāpuma īstenošanā.

109 No minētā izriet, ka tikai vienkāršs fakts, ka Komisija ir atstājusi sev iespēju veikt paaugstinājumu par katru pārkāpuma gadu, kura apmērs attiecībā uz ilgtermiņa pārkāpumiem var būt līdz pat 10 % no par pārkāpuma smagumu noteiktās summas, nekādā ziņā neuzliek tai pienākumu noteikt šo likmi atkarībā no aizliegtās vienošanās darbības intensitātes vai tās sekām, vai pat pārkāpuma smaguma. Komisija, īstenojot savu rīcības brīvību (skat. iepriekš 31. punktu), piemērojamo palielinājuma likmi izvēlas atkarībā no pārkāpuma ilguma.

110 Attiecībā uz iebildumu, saskaņā ar kuru Komisija vienu un to pašu apstākli, t.i., ka attiecīgais pārkāpums ir ildzis vairāk par pieciem gadiem, esot izmantojusi, gan lai pamatotu palielinājuma piemērošanu, gan arī lai noteiktu minētā palielinājuma maksimālo likmi 10 % apmērā, Pirmās instances tiesa nesaskata nevienu nelikumību apstāklī, ka pārkāpuma ilgums ir pamats ne vien pamatsummas palielinājumam kā tādam, bet arī, attiecīgajā gadījumā, galīgajai palielinājuma likmei. Kā ir norādīts iepriekšējā punktā, Komisijai, izvēloties atkarībā no pārkāpuma ilguma piemērojamo pārkāpuma likmi, nav pienākuma ņemt vērā pārkāpuma smagumu.

111 Šajā lietā, it īpaši apstrīdētā lēmuma 335. un 340. apsvērumā Komisija ir konstatējusi, ka prasītāja pārkāpumā ir piedalījusies divpadsmit gadu un desmit mēnešu laikposmā, kas Pamatnostādņu izpratnē ir ilgtermiņa pārkāpums, un tādējādi naudas sodu palielinājusi par 125 %. Šādi darot, Komisija nav atkāpusies no noteikumiem, ko tā sev ir noteikusi Pamatnostādnēs. Vispārīgi Pirmās instances tiesa uzskata, ka šis palielinājums par 125 % šajā lietā nav acīmredzami nesamērīgs.

112 No visiem šiem apsvērumiem izriet, ka pamats par naudas soda summas palielināšanu atkarībā no ilguma ir jānoraida kā nepamatots.

Par ceturto pamatu par 1996. gada Paziņojuma par sadarbību diskriminējošu piemērošanu

Lietas dalībnieku argumenti

113 Prasītāja būtībā uzskata, ka tā ir tikusi diskriminēta attiecībā pret *KME*, kas ir saņēmusi uzliktā naudas soda summas samazinājumu par 30 %, jo prasītāja ir saņēmusi samazinājumu tikai par 20 %, lai gan tās sadarbība esot bijusi vismaz tikpat nozīmīga kā *KME* sadarbība.

114 Pirmkārt, prasītāja norāda, ka, pamatojoties uz to, ka "*KME* paziņoja par pret konkurenci vērstu noteikumu esamību kopš 80. gadiem [..], kurpretim *Wieland* norādītais datums ir 1993. gads [..]" (apstrīdētā lēmuma 423. apsvērums), Komisija kļūdaini esot piešķīrusi *KME* lielāku naudas soda summas samazinājumu nekā prasītājai.

115 Pieļaujot, ka tās palīdzības izmeklēšanā attiecībā uz laikposmu pirms 1993. gada vērtība ir bijusi ierobežota, prasītāja atgādina, ka karteļa pastāvēšanu šajā laikposmā tā neesot noliegusi, bet vairāku tās darbinieku darba attiecību izbeigšanas dēļ tā to neesot varējusi apstiprināt. Prasītāja uzskata, ka *KME* sadarbībai, salīdzinot ar prasītājas sadarbību, Komisija esot piešķīrusi pārmērīgu nozīmi. Karteļa pastāvēšana pirms 1993. gada izrietot tikai no viena *KME* paziņojuma. Turklāt šis paziņojums esot ticis veikts pēc tieša Komisijas lūguma. Citiem *KME* paziņojumiem esot tāds pats raksturs kā prasītājas paziņojumiem, jo tie apstiprina sanāksmju esamību, tās nekvalificējot par pret konkurenci vērstām.

116 Atsaucoties uz apstrīdētā lēmuma 397., 417. un 418. apsvērumu, prasītāja apstiprina, ka Komisija esot konstatējusi, ka attiecībā uz laikposmu pirms 1993. gada *KME* ļoti nedaudz palīdzējusi faktu konstatācijā. Prasītāja no tā secina, ka lielāka naudas soda summas samazinājuma piešķiršana *KME* nekā pašai prasītājai esot acīmredzami kļūdaina un tai trūkstot pamatojuma, jo tās sadarbības vērtība esot bijusi salīdzināma ar *KME* sadarbības vērtību.

117 Kopumā prasītāja uzskata, ka šajā sakarā Komisija esot sankcionējusi prasītājas pretēji *KME* rīcībai izteikto atteikumu sniegt vispārīgu atzīšanos. Lai gan pēc plašas iekšējās izmeklēšanas prasītāja esot sniegusi dažādu un detalizētu faktu izklāstu, pārbaudīt un apstiprināt pret konkurenci vērstu darbību laikposmā no 1988. līdz 1993. gadam esamību minētā izmeklēšana tai neesot ļāvusi. Attieksme pret prasītāju lielā mērā līdzinoties uzņēmuma piespiešanai liecināt pašam pret sevi, kas esot pretrunā Kopienu tiesībām, jo tas esot tiesību uz aizstāvēšanos pārkāpums.

118 Otrkārt, prasītāja uzskata, ka Komisija, ņemot vērā, ka *KME* esot norādījusi astoņas "darba grupu" sanāksmes, ko citi dalībnieki it kā neesot minējuši, esot kļūdaini piešķīrusi *KME* lielāku samazinājumu nekā prasītājas samazinājums. Prasītāja Komisijai 2002. gada 30. septembrī adresētajā vēstulē esot atsaukusies uz starp 1999. un 2000. gadu notikušo sanāksmju virkni un esot sniegusi pilnīgāku to aprakstu nekā *KME* sniegtais apraksts.

119 Treškārt, prasītāja norāda, ka ar 2002. gada 30. septembra vēstuli tā brīvprātīgi esot sniegusi Komisijai informāciju par laikposmu no 1997. līdz 1999. gadam (turpmāk tekstā — "īslaicīgā pārtraukuma posms"), kas esot būtiski precīzāka un detalizētāka nekā *KME* sniegtā informācija. Prasītāja uzskata, ka, lai pierādītu pret konkurenci veiktās rīcības esamību īslaicīgā pārtraukuma posmā, Komisija, kā tas esot minēts apstrīdētā lēmuma vienā 202. apsvēruma rindkopā, esot balstījusies uz *KME* kopsavilkuma veidā sniegto informāciju, kaut gan prasītāja divpadsmit 1997. un 1998. gada laikā notikušo sanāksmju gaitu esot aprakstījusi detalizētāk nekā *KME*. Turklāt uz prasītājas iesniegto faktu izklāstu Komisija esot atsaukusies vienpadsmit zemsvītras piezīmēs par apstrīdētā lēmuma 157.–167. un 202.–212. apsvērumu.

120 Ceturtkārt, prasītāja apgalvo, ka tās sadarbības ar Komisiju dēļ, kura esot notikusi divas nedēļas pirms *KME* sadarbības, prasītājai esot jābūt piešķirtām tiesībām uz tādu naudas soda summas samazinājumu, kas ir lielāks vai vismaz identisks *KME* samazinājumam. Šajā sakarā prasītāja atsaucas uz Komisijas Paziņojumu par atbrīvojumu no sodanaudas [naudas soda] un naudas soda samazināšanu karteļu gadījumos (OV 2002, C 45, 3. lpp.; turpmāk tekstā — "2002. gada Paziņojums par sadarbību"), kurā ir paredzēta lielāka samazinājuma piešķiršana uzņēmumam, kurš sadarbojas visātrāk. Prasītāja atzīst, ka minētais paziņojums šajā lietā nav piemērojams, bet ka Pirmās instances tiesa to varot ņemt vērā kā vispārēja tiesību principa izpausmi.

121 Komisija visus prasītājas izteiktos iebildumus apstrīd.

Pirmās instances tiesas vērtējums

122 Pirmkārt, attiecībā uz iebildumu par pamatojuma neesamību ir jākonstatē, ka tas ir acīmredzami nepamatots. Vērtējuma elementi, ko Komisija ir ņēmusi vērā, lai atbilstoši 1996. gada Paziņojumam par sadarbību piešķirtu naudas sodu samazinājumu *KME* un

prasītājai, ir skaidri norādīti apstrīdētā lēmuma 404.–423. apsvērumā, ar ko ir pietiekami, lai tiktu izpildītas EKL 253. pantā ietvertās prasības (skat. iepriekš 58. un 59. punktu).

123 Otrkārt, aplūkojot prasību pēc būtības, vispirms ir jākonstatē, ka, ja uzņēmums ir pieļāvis Kopienu konkurences noteikumu pārkāpumu, tas var mēģināt saņemt būtisku naudas soda, kura uzlikšana tam draud, summas samazinājumu vai pat izvairīties no naudas soda, sadarbojoties ar Komisiju. Šajā sakarā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru naudas soda samazinājums sakarā ar sadarbību administratīvā procesa laikā ir pamatots ar apsvērumu, ka šāda sadarbība Komisijai atvieglo pārkāpumu konstatēšanu (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedumus lietā T-311/94 *BPB de Eendracht*/Komisija, *Recueil*, II-1129. lpp., 325. punkts, un lietā T-338/94 *Finnboard*/Komisija, *Recueil*, II-1617. lpp., 363. punkts).

124 Tāpat ir jāatgādina, ka, izvērtējot sadarbību, ko ir izrādījuši vienas un tās pašas aizliegtās vienošanās dalībnieki, apstrīdēt var tikai Komisijas pieļautu acīmredzamu kļūdu vērtējumā, jo, novērtējot uzņēmuma sadarbības kvalitāti un noderīgumu, īpaši salīdzinājumā ar citu uzņēmumu ieguldījumu, Komisijai ir plaša rīcības brīvība (Tiesas 2007. gada 10. maija spriedums lietā C-328/05 P *SGL Carbon*/Komisija, Krājums, I-3921. lpp., 88. punkts). Tomēr šī vērtējuma ietvaros Komisija nevar pārkāpt vienlīdzīgas attieksmes principu.

125 Ņemot vērā, ka visi prasītājas iebildumi attiecas uz iespējamo diskrimināciju, ko tā esot cietusi salīdzinājumā ar *KME*, tādējādi ir jāpārbauda, vai, nepārkāpjot vienlīdzīgas attieksmes principu un nepārsniedzot savu rīcības brīvību, Komisija, pamatojoties uz attiecīgo prasītājas un *KME* sadarbību, varēja piešķirt tās uzliktā naudas soda summas samazinājumu prasītājas gadījumā par 20 % un *KME* gadījumā — par 30 %.

126 Attiecībā uz informācijas nodošanas Komisijai hronoloģiju ir jākonstatē, ka gan prasītāja, gan arī *KME* ar Komisiju sākušas sadarboties pēc tās lūguma sniegt informāciju saņemšanas, bet pirms paziņojuma par iebildumiem nosūtīšanas. Turklāt

gan uz *KME*, gan uz prasītāju attiecas 1996. gada Paziņojuma par sadarbību D punkts, kurā nav nekādas atsauces uz viena uzņēmuma agrākas sadarbības salīdzinājumā ar otru uzņēmumu kritēriju.

127 Turklāt no judikatūras izriet, ka, novērtējot sadarbības, ko attiecīgi ir izrādījuši divi uzņēmumi, līmeni, gadījumos, kad attiecīgo lietas dalībnieku informācija tiek sniegta ļoti īsā laika intervālā un gandrīz identiskā administratīvā procesa stadijā, hronoloģisko elementu nevar ņemt vērā (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 2001. gada 13. decembra spriedumu lietā T-48/98 *Acerinox*/Komisija, *Recueil*, II-3859. lpp., 139. punkts, un 2005. gada 25. oktobra spriedumu lietā T-38/02 *Groupe Danone*/Komisija, Krājums, II-4407. lpp., 467. punkts).

128 Tādējādi, pat ja sadarbībā ar Komisiju prasītāja būtu apsteigusi *KME* par divām nedēļām, šī atšķirība kā tāda nenozīmē, ka Komisijai būtu pienākums prasītājai piešķirt tādu uzliktā naudas soda summas samazināšanas likmi, kas būtu mazāka vai vismaz identiska *KME* piešķirtajai likmei.

129 Tiktāl, ciktāl prasītāja lūdz pēc analoģijas piemērot 2002. gada Paziņojuma par sadarbību 23. punktu, kurā ir paredzēts, ka lielāku naudas soda summas samazinājumu Komisija var piešķirt uzņēmumam, kas kā pirmais sniedzis iespējama pārkāpuma pierādījumu ar nozīmīgu pievienoto vērtību, ir jāatzīmē, ka piemērošana pēc analoģijas ir iespējama tikai nolūkā segt normatīvi nenoregulētu izlaidumu. Taču ir jākonstatē, ka uz prasītājas, kā arī *KME* un *Outokumpu* sadarbību attiecas 1996. gada Paziņojums par sadarbību.

130 Tiktāl, ciktāl prasītājas argumentu varētu saprast kā tādu, ar ko faktiski tiek norādīts uz tiesību normu kolīziju laikā, ir pietiekami konstatēt, ka šāda kolīzija nevar pastāvēt. Jauna norma tiek nekavējoties piemērota iepriekšējas normas spēkā esamības laikā radušās situācijas nākotnes attīstībai tikai tad, ja nav pārejas noteikumu (skat. Tiesas

2003. gada 31. janvāra spriedumu lietā C-512/99 Vācija/Komisija, *Recueil*, I-845. lpp., 46. punkts un tajā minētā judikatūra). Šajā lietā 1992. gada Paziņojuma par sadarbību 28. punktā ir skaidri paredzēts, ka, sākot ar 2002. gada 14. februāri minētais paziņojums ir piemērojams visiem gadījumiem, kuros neviens uzņēmums vēl nav atsaucies uz 1996. gada Paziņojumu par sadarbību. Šajā lietā ir noteikts, ka attiecīgie uzņēmumi, tajā skaitā prasītāja, ir pamatojušies uz 1996. gada Paziņojumu par sadarbību.

131 Pēc prasītājas argumentu par informācijas paziņošanas Komisijai hronoloģiju noraidīšanas ir jāpārbauda, vai *KME* sniegums, salīdzinot ar prasītājas sniegumu, kvalitatīvā ziņā ir tāds, ar ko var pamatot 10 procentuālo punktu starpību starp minētajiem uzņēmumiem uzlikto naudas sodu summu samazinājuma likmēm.

132 Vispirms prasītājas arguments, saskaņā ar kuru naudas soda summas samazinājuma piešķiršana par to, ka uzņēmums atzīst savu dalību pārkāpumā, esot citu attiecīgo uzņēmumu tiesību uz aizstāvību pārkāpums, nav iedarbīgs.

133 No judikatūras izriet, ka Komisijai ir tiesības samazināt naudas sodu summu, ko tā uzliek uzņēmumiem, kuri nevis aprobežojas ar lietderīgas informācijas paziņošanu Komisijai, bet gan tieši atzīst savu dalību pārkāpumā. Protams, Komisija nevar piespiest uzņēmumu atzīties dalībā pārkāpumā. Tomēr tai nav liegts, nosakot naudas soda apmēru, ņemt vērā palīdzību, ko šis uzņēmums ir sniedzis pēc savas iniciatīvas, lai konstatētu pārkāpuma esamību (Tiesas 2005. gada 14. jūlija spriedumi lietā C-57/02 P *Acerinox*/Komisija, Krājums, I-6689. lpp., 87. punkts, un apvienotajās lietās C-65/02 P un C-73/02 P *ThyssenKrupp*/Komisija, Krājums, I-6773. lpp., 50. punkts).

134 Inkriminējamā pārkāpuma atzīšanai no attiecīgā uzņēmuma puses ir pilnībā brīvprātīgs raksturs, jo tas nekādā veidā nav spiests atzīt aizliegtu vienošanos (iepriekš 133. punktā

minētais 2005. gada 14. jūlija spriedums lietā *Acerinox*/Komisija, 89. punkts, iepriekš 133. punktā minētais spriedums lietā *ThyssenKrupp*/Komisija, 52. punkts).

135 Šajā lietā ir jākonstatē, ka no apstrīdētā lēmuma 405. un 406. apsvēruma, skatot tos kopā ar 416.–422. apsvērumu, izriet, ka prasītājai un *KME* uzlikto naudas sodu summas samazināšanu Komisija ir piešķīrusi, pamatojoties uz diviem kumulatīvajiem elementiem, t.i., to, ka tās nav apstrīdējušas konstatēto pārkāpumu veidojošo faktu atbilstību, no vienas puses, un to, ka šo uzņēmumu sadarbība faktu noteikšanā ir pārsniegusi no Regulas Nr. 17 11. panta izrietošos pienākumus, no otras puses.

136 Attiecībā uz šo pēdējo elementu no apstrīdētā lēmuma 168., 169., 171., 405., 417., 419. un 423. apsvēruma izriet, ka Komisija ir uzskatījusi, ka *KME* un prasītājas sniegums bijis līdzīgas kvalitātes, izņemot saskaņotu darbību pirms 1993. gada atzīšanu, no vienas puses, un papildu sanāksmju, kuras, iespējams, bija paredzētas pārkāpuma funkcionēšanas pastiprināšanai, atklāšanu, no otras puses.

137 Ievērojot faktu, ka ticis noteikts, ka aizliegtā vienošanās tika aizsākta 1988. gadā, ir acīmredzams, ka pārkāpuma ilguma noteikšana Komisijai netika atvieglota ar prasītājas 2002. gada 30. septembra vēstulē sniegto atbildi. Minētajā vēstulē prasītāja sniedza oficiālo *Cuproclima* sanāksmju, kas ir notikušas kopš 1985. gada, sarakstu, nenorādot šo sanāksmju gaitā izskatītos jautājumus. Šajā pašā vēstulē tā norādīja, ka saskaņošanas kontakti esot tikuši uzsākti ap 1993. gadu.

138 Turpretim *KME* 2002. gada 15. oktobra vēstulē ir atzinusi, ka pirmajos gados pēc *Cuproclima* izveidošanas 1985. gadā dalībnieki bija vienojušies par klientu sadali, un aprakstījusi veidu, kā tie to bija īstenojuši.

139 Attiecībā uz īslaicīgā pārtraukuma posmu (1997.–1999. gads) ir jākonstatē, ka *KME* 2002. gada 15. oktobra vēstulē ir sniegta informācija par aizliegtās vienošanās funkcionēšanas attīstību *Cuproclima* ietvaros, kā arī tas, ka *KME*, *Wieland* un, mazākā mērā, *Outokumpu* līdz 1999. gadam uzturēja regulārus, visbiežāk telefoniskus, kontaktus, lai pārrunātu noteiktus klientus vai cenas.

140 Attiecībā uz 1999.–2001. gada laikposmu no minētās vēstules izriet, ka *Cuproclima* dalībnieki ir tikušies aptuveni astoņās ārpus regulārajām *Cuproclima* sēdēm notiekošās "darba grupu" sanāksmēs, lai pastiprinātu karteļa darbību.

141 Sakarā ar prasītājas sadarbību attiecībā uz minētajiem laikposmiem ir jākonstatē, ka, lai gan tās iesniegtais sanāksmju saraksts ir pilnīgāks nekā *KME* iesniegtais saraksts, tā nav norādījusi, vai šajā sarakstā minētajās sanāksmēs tika apspriestas tēmas, kam ir sakars ar aizliegto vienošanos. No tā izriet, ka ar šo sarakstu prasītāja nav sniegusi ieguldījumu, lai Komisija varētu pārzināt minēto sanāksmju saturu un novērtēt to mērķi, Tātad prasītāja nevar pamatoties uz šo sarakstu, lai apgalvotu, ka, salīdzinot ar *KME* sniegtajiem paskaidrojumiem, Komisijas izmeklēšanas vajadzībām tās sadarbībai ir bijusi augstāka vai ekvivalenta vērtība (skat. iepriekš 139. un 140. punktu).

142 Savas sadarbības ietvaros prasītāja tomēr Komisijai ir sniegusi dažus nozīmīgus norādījumus par īslaicīgā pārtraukuma posmu un 1999.–2000. gada laikposmu.

143 Proti, tā, tāpat kā *KME*, ir sniegusi pierādījumus par pret konkurenci vērsto saraksti, ko tā bija veikusi ar *KME* 1997. gadā (apstrīdētā lēmuma 163. apsvērums).

144 Tā ir norādījusi arī, ka 90. gadu beigās *Cuproclima* dalībnieki bija nolēmuši savas saskaņotās darbības uzsākt no jauna, kas izpaudās kā kādas tabulas izveide 1999. gadā, kurai karteļa dalībniekiem bija jābūt pieejamai elektroniski un kurā bija ietverti konfidenciāli dati. Tomēr ir jākonstatē, ka šī informācija, lai gan tā attiecas uz pārkāpumu, neparāda papildu sanāksmju ar mērķi piemērot un pastiprināt regulārajās *Cuproclima* sanāksmēs izstrādātās saskaņotās darbības organizēšanu, turpretim *KME* par šīm sanāksmēm Komisijai ir norādījusi, paziņojot par astoņām "darba grupu" sanāksmēm.

145 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jākonstatē, ka prasītājas apgalvojumi, saskaņā ar kuriem tā, salīdzinot ar *KME*, pilnīgāk sniegusi ieguldījumu laikposmā starp 1997. un 2000. gadu notikušo pārkāpumu noskaidrošanā, ar lietā esošajiem dokumentiem nav apstiprināti.

146 Tādējādi, ņemot vērā iepriekš 133. punktā minēto judikatūru, Pirmās instances tiesa uzskata, ka, nosakot prasītājai uzlikto naudas sodu samazinājuma sadarbības dēļ līmeni, Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā.

147 Ņemot vērā visus šos apsvērumus, ir jāsecina, ka pēdējais pamats arī nav pamatots.

148 Tātad prasība ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

149 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājai spriedums nav labvēlīgs, tai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA (astotā palāta)

nospriež:

1) prasību noraidīt;

2) *Wieland-Werke AG* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

Martins Ribeiro Papasavvas Wahl

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2009. gada 6. maijā.

[Paraksti]